

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **M. L.**, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého náměstí 375/4, Praha 2, o žalobě na náhradu škody,

t a k t o :

- I. Žaloba **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou doručenou Nejvyššímu správnímu soudu dne 5. 8. 2021 domáhá toho, aby žalovanému byla uložena povinnost uhradit žalobci finanční náhradu ve výši 20 000 Kč, a to za každý měsíc až do doby, než žalovaný udělí osobám očkovaným proti nemoci covid-19 výjimku z povinnosti nosit respirátor. K tomu uvedl, že se nechal očkovat, aby měl výhody. Zároveň podle něj zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů (dále „pandemický zákon“) neumožňuje nařizovat lidem nosit respirátor.

[2] Z obsahu žaloby je i přes její ne zcela přehlednou formulaci patrné, že se žalobce domáhá toho, aby žalovanému byla uložena povinnost uhradit žalobci částku 20 000 Kč za každý měsíc až do doby, než žalovaný udělí očkovaným osobám výjimku z nošení respirátorů. To požaduje jako „finanční náhradu“. Tou zjevně míní buď náhradu škody, případně zadostiučnění za nemajetkovou újmu, která je žalobci způsobována respirátorem, který musí nosit, přestože je proti onemocnění covid-19 očkován. Žalobce současně nenapadá žádné konkrétní aktuálně účinné mimořádné opatření žalovaného týkající se povinnosti nosit ochranné prostředky dýchacích cest.

[3] Podle § 46 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud návrh odmítne také tehdy, domáhá-li se navrhovatel rozhodnutí ve sporu nebo v jiné právní věci, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení, anebo domáhá-li se návrhem přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci. V usnesení o odmítnutí návrhu musí být navrhovatel poučen o tom, že do jednoho měsíce od právní moci usnesení může podat žalobu a ke kterému věcně příslušnému soudu.*

[4] Nejvyšší správní soud v této souvislosti poznamenává, že ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob rozhodováním o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů, o ochraně proti nečinnosti správního orgánu nebo o ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu (§ 2 ve spojení

s § 4 s. ř. s.). Do pravomocí Nejvyššího správního soudu spadá zejména rozhodování o kasačních stížnostech proti rozhodnutím krajských soudů o žalobách a návrzích na ochranu veřejných subjektivních práv. Pandemickým zákonem byla dále Nejvyššímu správnímu soudu svěřena pravomoc rozhodovat o návrzích na zrušení mimořádných opatření podle pandemického zákona nebo zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, jejichž účelem je likvidace epidemie covid-19 nebo nebezpečí jejího opětovného vzniku a které mají celostátní působnost (§ 13 odst. 1 pandemického zákona).

[5] Přestože tak Nejvyšší správní soud rozhoduje podle § 13 odst. 1 pandemického zákona o návrzích na zrušení konkrétních mimořádných opatření vydávaných žalovaným, nezakládá tato skutečnost sama o sobě jeho příslušnost pro rozhodování o náhradě případné škody či zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobených mimořádnými opatřeními žalovaného.

[6] Jak již žalobci vysvětlil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 5. 8. 2021, čj. Na 175/2021-6, pokud jde o škodu či nemajetkovou újmu způsobenou při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, lze nárok na náhradu škody uplatnit pouze postupem a za podmínek stanovených v zákoně č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) (dále „zákon o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci“). Jedná se však o občanskoprávní odpovědnostní vztah a není-li v uvedeném zákoně stanoveno jinak, řídí se jím upravené právní vztahy občanským zákoníkem.

[7] Z judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že nároků na náhradu škody či na zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobených nezákonným opatřením obecné povahy se lze domáhat rovněž na základě uvedeného zákona (viz zejm. rozsudek ze dne 27. 10. 2015, sp. zn. 25 Cdo 3444/2013, ale také bod 29 rozsudku ze dne 11. 9. 2019, čj. 30 Cdo 1642/2018-189, bod 34 rozsudku ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. 30 Cdo 3292/2015, nebo rozsudek ze dne 11. 9. 2018, čj. 30 Cdo 3079/2016-161).

[8] Podle § 14 odst. 1 zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci se nárok uplatňuje u úřadu uvedeného v § 6 tohoto zákona, kterým je v daném případě žalovaný [§ 6 odst. 2 písm. b) tohoto zákona]. Uplatnění nároku u žalovaného je podmínkou pro jeho případné uplatnění u soudu, neboť domáhat se tohoto nároku u soudu může poškozený pouze tehdy, pokud do šesti měsíců ode dne uplatnění nebyl jeho nárok plně uspokojen (§ 14 odst. 3 a § 15 odst. 2 zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci).

[9] Podle § 7 odst. 1 o. s. ř. spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány, projednávají a rozhodují soudy v občanském soudním řízení. Vzhledem k právní povaze uplatněného nároku (soukromoprávní odpovědnostní vztah) náleží rozhodování v dané věci soudům v občanském soudním řízení (srov. usnesení NSS ze dne 11. 5. 2005, čj. Na 12/2005-8, č. 671/2005 Sb. NSS).

[10] Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se žalobce domáhá rozhodnutí ve sporu, o němž má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení, a proto podle § 46 odst. 2 s. ř. s. žalobu odmítl. V souladu s uděleným poučením se žalobce může domáhat svého tvrzeného nároku u soudu v občanském soudním řízení.

[11] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla žaloba odmítnuta.

pokračování

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

Žalobce může ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení podat žalobu k okresnímu soudu (§ 9 odst. 1 o. s. ř.), v jehož obvodu má sídlo organizační složka státu, u níž byl nárok na náhradu škody neúspěšně uplatněn (§ 85 odst. 5 o. s. ř.), tj. u Obvodního soudu pro Prahu 2. Občanské soudní řízení o žalobě je u soudu zahájeno dnem, kdy Nejvyššímu správnímu soudu došla odmítnutá žaloba (§ 82 odst. 3 o. s. ř.).

V Brně 19. srpna 2021

Petr Mikeš
předseda senátu